

Seznam použité literatury

- ACQUADRO, MD., VARETTO, A. Stalking in nursing profession: behavior, consequences, coping strategies and gender difference. *Med Lav.* 2018; 110(5): 375–386. doi: 10.23749/mdl.v110i5.7422. PMID: 30378588; PMCID: PMC7682170.
- ADMI, H., MOSHE, EILON, Y. Stress among Charge Nurses: Tool Development and Stress Measurement. *Nurse Economic Israel* 2010; 28(3): 151–158.
- AKSAKAL, B. a kol. Workplace physical violence, verbal violence, and mobbing experienced by nurses at a university hospital. *Turkish Journal of Medical Sciences* 2015; 10(45): 1360–1368.
- ANTONIČOVÁ, I., DROTÁROVÁ, E. Mobbing – niektoré prieskumné zistenia. In *Psychologická revue* 2. Prešov: Ústav pedagogiky a psychológie 2007. 245 s.
- AYASREH, IR., HAYAJNEH, FA. Workplace Violence Against Emergency Nurses: A Literature Review. *Crit Care Nurs Q* 2021; 44(2): 187–202. doi: 10.1097/CNQ.0000000000000353. PMID: 33595966.
- BACHRATÁ, Z., KRISTOVÁ, J. Možnosti využitia supervízie v podmienkach ošetrovateľskej praxe. *Ošetrovatelstvo 2020 – trendy, zmeny a budúcnosť*. Piešťany: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. Bratislava. Detašované pracovisko bl. Sary Salkaháziovej v Rožňave 2017; 6–14. ISBN 978-80-8132-166-5.
- BALOGOVI, B. Mobbing a medicínska etika. In: *Metodologické a metodické otázky bioetiky súčasnosti*. Prešov: PU Filozofická fakulta 2009; 129 s. ISBN 978-80-8068-995-7.
- BARANCOVÁ, V. Analýza pracovnej záťaže. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Psychologický ústav 2014. 156 s.
- BÁRTLOVÁ, S., HAJDUCHOVÁ, H. Šikana a sexuální obtěžování na pracovišti z pohledu lékařů a sester. *Prevence úrazu, otrav a násilí* 2009; 5(2): 128–139.
- BÁRTLOVÁ, S. a kol. Role sestry specialistky. Brno: NCO NZO 2008. 236 s. ISBN 978-80-7013-484-9.
- BARTOŠÍKOVÁ, I. O syndromu vyhoření pro zdravotní sestry. Brno: NCO NZO 2006. 176 s. ISBN 80-7013-439-9.
- BARTUŇKOVÁ, S. Stres a jeho mechanismy. Praha: Karolinum 2010. 189 s. ISBN 978-80-246-1874-6.
- BEŇO, P. Můj šéf, můj nepřítel? Brno: Era 2003. ISBN 80-86517-34-9.
- BEVELAGUA, M. Status opatrovatele v Slovenskej republike. *Sociálna spoločnosť* [online] 2015 [cit. 2024-12-05]. ISSN 1339-6722. Dostupné z: <https://www.socialnaspolocnost.sk/status-opatrovatele-v-slovenskej-republike/>
- BISHOLT, BK. The professional socialization of recently graduated nurses – experiences of an introduction program. *Nurse Educ Today* 2012; 32(3): 278–282. doi: 10.1016/j.nedt.2011.04.001 [Epub 2011 May 4]. PMID: 21546139.
- BOHUTÍNSKÁ, M. Profesionální stres u sester. *Sestra* 2005; 15(10): 16–18, ISSN 1210-0404.
- BOUMANS, NP., de JONG, AH., JANSSEN, SM. Age-differences in work motivation and job satisfaction. The influence of age on the relationships between work characteristics and workers' outcomes. *Int J Aging Hum Dev.* 2011; 73(4): 331–350. doi: 10.2190/AG.73.4.d. PMID: 22474915.
- BURTON, J.P. et al. Supervisor workplace stress and abusive supervision: The buffering effect of exercise. *Journal of Business and Psychology* 2012; 27: 271–279.
- ČAKIRPALOGLU, M. Šikana na pracovišti v České republice. *Teorie, výzkum a praxe*. Olomouc: Univerzita Palackého 2016. 243 s. ISBN 978-80-244-5080-3.
- CARLSON, RW. et al. Prosocial Actions and Inferences. *Psychol Rep.* 2022; 125(4): 2191–2212. doi: 10.1177/00332941211013529 [Epub 2021 May 26]. PMID: 34034589.
- CARTER, M. Vocation and altruism in nursing: the habits of practice. *Nurs Ethics* 2014; 21(6): 695–706. doi: 10.1177/0969733013516159 [Epub 2014 Jan 30]. PMID: 24482262.
- CIMICKÝ, J. ABC proti stresu a psychickým nesnázím. Brno: CPress 2020. ISBN 978-80-264-3337-8.
- CIMICKÝ, J. Minimum proti stresu. Praha: Olympia 2010. 108 s. ISBN 978-80-7376-199-8.
- CLEARY, M. a kol. Identifying and addressing bullying in nursing. *Issues in Ment Health Nurs.* 2010; 31(5): 331–335.
- COX, KS., STEINER, S. Self-Care. In *Social Work. A Guide for Practitioners, Supervisors, and Administrators*. Washington: NASW 2013. ISBN 978-0-87101-444-3.
- ČAKRT, M. Konflikty v řízení a řízení konfliktů. Praha: Management Press 2000. 238 s. ISBN 80-85943-81-6.
- ČERŇANOVÁ, A., KNEZOVIĆ, R. Komunikačné prostriedky na upokojenie agresívneho pacienta. *Florence* 2012; 4(2): 21–22. ISSN1801-464X.
- DAN, X., HUANG, Y., REN, JH., TIAN, YL., HE, YL. Professional Nursing Practice Environment and Work Engagement: The Mediating Roles of Self-Efficacy and Achievement Motivation. *J Nurs Res.* 2023; 31(4): e285. doi: 10.1097/jnr.0000000000000563

- DIMUNOVÁ, L., MOHNYANSZKI, F., RAKOVÁ, J. Pracovná záťaž v profesii sestry. Praha: Powerprint 2018. 75 s. ISBN 978-80-7568-097-6.
- DIMUNOVÁ, L., RAKOVÁ, J., ZAMBORIOVÁ, M. Hodnotenie psychickej pracovnej záťaže sestier. *Pracovní lékařství* 2019; 71(1-2): 25-28. ISSN 1805-4536
- DIMUNOVÁ, L., ŽEMLIČKOVÁ, A. Patients aggression towards nurses on psychiatric wards. In *Ošetrovateľstvo: teória, výskum, vzdelávanie* 2019; 9(1): 31-35.
- DOBRÍKOVÁ, P. Zvládanie záťažových situácií. Bratislava: Slovak Academic Press 2007. 176 s. ISBN 978-80-89271-20-7.
- DOLEJŠÍ, L., ŠVECOVÁ, L. Násilí v ošetrovateľskej praxi. *Zdravotníctvo a sociálna práca* 2012; 7(4): 62-63.
- DOLEŽALOVÁ, M. Mobbing ve zdravotnických zařízeních. Florence 2011; 3(6): 24-28. ISSN 1801-464X.
- DRAGAN, M. Mobbing – prehľad ošetrovateľskej profesie. *Lekárske vyšetrenie* 2009; 62(11-12): 529-533.
- DUČAIOVÁ, J., ONDRIOVÁ, I. Mobbing ve zdravotnickém prostředí a možnosti jeho prevence. *Sestra* 2010; 2(5): 26-28. ISSN 1210-0404.
- DULINOVÁ, J. Stres, vyčerpanie a jeho vplyv na organizmus. *Teória a prax. Farmaceutický laborant: odborný-informačný časopis farmaceutických laborantov v SR* 2017; 6(33): 18. ISSN 1338-743X.
- DULOVÁ, M. Šikana. *Sestra* 2003; 6: 5. ISSN 1210-0404.
- ELIAŠOVÁ, A., CUPEROVÁ, J. Východiská v ošetrovateľstve. Prešov: A-print 2016. ISBN 978-80-89721-11-5.
- ELIAŠOVÁ, A., HADAŠOVÁ, L., FEDURCOVÁ, I. *Teória a prax v manažmente*. Prešov: PU 2019. 239 s. ISBN 978-80-55521657.
- FAHRENWALD, NL. et al. Teaching core nursing values. *J Prof Nurs.* 2005; 21(1): 46-51. doi: 10.1016/j.profnurs.2004.11.001. PMID: 15682160.
- FARKAŠOVÁ, D. a kol. *Ošetrovateľstvo – teória*. Martin: Osveta 2009. 244 s. ISBN 80-8063-182-4.
- FERTALOVÁ, T., ONDRIOVÁ, T. Dlhodobá starostlivosť o chorých s demenciou. Prešov: PU, Fakulta zdravotníckych odborov 2022. 247 s. ISBN 978-80-555-2972-1.
- FONTANA, D. *Stres v práci a v živote*. Praha: Portál 2016. 182 s. ISBN 978-80-262-1033-7.
- FONTES, KB., ALARCÃO, ACJ., SANTANA, RG., PELLOSO, SM., DE BARROS CARVALHO, MD. Relationship between leadership, bullying in the workplace and turnover intention among nurses. *J Nurs Manag.* 2019; 27(3): 535-542. doi: 10.1111/jonm.12708 [Epub 2018 Oct 23]. PMID: 30136314.
- FRANKOVÁ, E. *Kreativita a inovace v organizaci*. Praha: Grada Publishing 2011. 254 s. ISBN 978-80-247-3317-3.
- FRANKOVÁ, S. *Supervízia ako prevencia syndrómu vyhorenia u sestier*. Diplomová práca. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, LF 2013.
- FRRIS, K., EYJHOLM, O. et al. Comparison of lifestyle and health among Danish nurses and the Danish female population: is it possible to generalize findings from nurses to the general female population? In *Scandinavian Journal Caring Sciences* 2005; 19: 36.
- GARROSA, A. et al. Role stress and personal resources in nursing: A cross-sectional study of burnout and engagement. *International Journal of nursing studies* 2011; 48(4): 479-489. ISSN 0020-7.
- GAŽIOVÁ, M. Syndróm vyhorenia u sestier. *Sestra* 2004; 3(3): 44-45.
- GHANBARI-AFRA, L. et al. Compassion-based care for COVID-19 patients: a qualitative analysis of nurses' perceptions. *J Med Ethics Hist Med.* 2021; 14: 19. doi: 10.18502/jmehm.v14i19.8179. PMID: 35572770; PMCID: PMC9042654.
- GILLESPIE, M., PETERSON, BL. Helping novice nurses make effective clinical decisions: the situated clinical decision-making framework. *Nurs Educ Perspect* 2009; 30(3): 164-170. PMID: 19606659.
- GLADKIJ, I. et al. *Management ve zdravotnictví*. Brno: Computer press 2003; 384 s. ISBN 80-7226-996-8.
- GOODBOY, AK., MARTIN, MM., BOLKAN, S. Workplace Bullying and Work Engagement: A Self-Determination Model. *J Interpers Violence* 2020; 35(21-22): 4686-4708. doi: 10.1177/0886260517717492 [Epub 2017 Jun 27]. PMID: 29294812.
- GOSSÁNYI, V. Problémy schované pod strachom. *Hospodárske noviny* 2007; 43: 21.
- GRACE, PJ., WILLIS, DG. Nursing responsibilities and social justice: an analysis in support of disciplinary goals. *Nurs Outlook* 2012; 60(4): 198-207. doi: 10.1016/j.outlook.2011.11.004 [Epub 2012 Jan 18]. PMID: 22261003.
- GULÁŠOVÁ, I. *Vybrané kapitoly z manažmentu v ošetrovateľstve*. II. diel. Trenčín: Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka 2006. 102 s. ISBN 80-8075-121-8.
- GURKOVÁ, E., MACEJKOVÁ, S. Psychická záťaž a depresívna symptomatológia u sestier. *Ošetrovateľství a porodní asistence* 2012; 3(1): 326-334. ISSN 326-334.
- GURKOVÁ, E. et al. Agresia pacientov a pracovná spokojnosť sestier vo vybranom zdravotníckom zariadení v Rakúsku. *Ošetrovateľstvo* 2015; 5(1): 6-12.

- HADAŠOVÁ, L., FERTAĽOVÁ, T., ONDRIOVÁ, I. Manažment ľudských zdrojov v zdravotníctve. Prešov: PU 2023. 105 s. ISBN 978-80-555-3111-3.
- HALADOVÁ, E. O sestrách pre sestry. Bratislava: Slovak Academic Press 2006. 167 s. ISBN 80-210-3647-8.
- HALACHOVÁ, M., ŽIAKOVÁ, E. Zvládanie záťažových situácií v kontexte kyberšikanovania. In ŽIAKOVÁ, E. (ed.) Podoby vnútorných i vonkajších faktorov zvládania záťaže z pohľadu teórie i praxe sociálnej práce. 4. ročník Košických dní sociálnej práce: zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou 2016. ISBN 978-80-8152-405-9.
- HANÁČKOVÁ, L. Komunikace ve zdravotnické péči. Praha: Portál 2008. 145 s. ISBN 978-80-7367-477-9.
- HANČOVSKÁ, E. Osobnosť manažera a coping. Trenčín: Trenčianska univerzita 2013. 145 s. ISBN: 9788080756031
- HARSA, A. et al. Mobbing – vážne potíže v pracovním soužití. Psychiatr. prax. 2014; 15(3): 110–113.
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. Velký psychologický slovník. 4. vydání. Praha: Portál 2010. 345 s. ISBN 978-80-7367-686-5.
- HAŠKOVCOVÁ, H. Manuálek o násilí. Brno: NCO NZO 2004. ISBN 80-7013-397-X.
- HECZKO, D. Hořel jsem, až jsem vyhořel. Je těžké navázat na přetrženou strunu. Český bratr 2011; 87(7): 11–12.
- HELUS, Z. Úvod do psychologie: učebnice pro střední školy a bakalářská studia a VŠ. Praha: Grada Publishing 2012. 317 s. ISBN 978-80-247-3037-0.
- HERMOCHOVÁ, S. Teambuilding. Martin: Osveta 2006. ISBN 80-247-1155-9.
- HEWSTONE, M., STROEBE, W. Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie. Praha: Portál 2006. 776 s.
- HIRIGOYEN, MF. Psychické násilí v rodině a v zaměstnání. Praha: Academia 2002. ISBN 80-200-0994-9.
- HITKA, M., LORINCOVÁ, S., SEDLIAČIKOVÁ, M. Personálny manažment. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene 2018. 98 s. ISBN 978-80-228-3063-8.
- HLADKÝ, A., ŽIDKOVÁ, Z. Hodnotenie psychickej záťaže pri práci podľa Meistera. In Hodnotenie psychickej pracovnej záťaže podľa vyhlášky MZ SR č. 542/2007Z.z. pre pracovné zdravotné služby 2007; 17–20.
- HOLM, U. Empathy and professional attitude in social workers and non-trained aides. In International Journal of Social Welfare. Blackwel 2002; 11: 66–75.
- HORVÁTH, G. Mobbing – šikanovanie na pracovisku. Rodina a škola 2001; 49(9): 12. ISSN 0321-6463.
- HOY, BL., WAGNER EOC. HALL Self – care as a health resource of elders: An integrative review of a concept. Journal od Caring Sciences 2007; 21(4): 456–466.
- HRICOVÁ, M., VARGOVÁ, V. Starostlivosť o seba u psychológov. Psychiatria psychoterapia-psychosomatika 2014; 21(2): 34–38.
- HUBBARD, R. Problémy práce. Martin: Osveta 2009. 123 s. ISBN 80-7865-88-3.
- HUBINKOVÁ, Z. Psychické týraní nejen na pracovišti – mobbing, bossing, bullying, staffing. Psychologie a sociologie ekonomického chování. 3. vydanie Praha: Grada Publishing 2008; 210–216. ISBN 978-80-247-1593-3.
- HULKOVÁ, V., KILÍKOVÁ, M., BOBOWSKÁ, M. Age management- príležitosť a výzva pre ošetrovatelstvo. Zdravotnícke listy 2021; 9(1): 63–69.
- HUMPL, L., PROKOP J., TOBIÁŠOVÁ, A. První psychická pomoc ve zdravotnictví. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů 2013. ISBN 978-80-7013-562-4.
- CHIVUKULA, U. et al. Burden Experience of Caregivers of Acute Lymphoblastic Leukemia: Impact of Coping and Spirituality. Indian J Palliat Care 2018; 24.
- CHU, Y., HUANG, G., HEN, Q., LIU, J., ZHAO, K., FU, X. Acute psychosocial stress weakens the sense of agency in healthy adults. Stress 2023; 26(1): 2195511. doi: 10.1080/10253890.2023.2195511. PMID: 37016974.
- JANKAUSKIENE, Z., KUBLIENE, E., JUOZULYNAS, A., VENALIS, A. Slaugytoju profesine socializacija uztikrinant praktine veikla [Professional socialization of nurses ensuring practice activity]. Medicina (Kaunas) 2010; 46(Suppl 1): 16–26. Lithuanian. PMID: 20516766.
- JANKECHOVÁ, M., BYSTRICKÁ, Z., PECHOVÁ, K. Autonómia v povolání sestry Cesta k modernímu ošetrovatelství Sborník příspěvku odborné konference, XIX. 210 s. ISBN: 978-80-87347-37-9.
- JAŠKOVÁ, A., BALOGOVÁ, B. Vybrané aspekty mobbingu z pohľadu sociálnej práce. Prešov: PU 2015. ISBN 978-80-555-1537-3.
- JOBÁNKOVÁ, Z. Interpersonálne vzťahy v zdravotníctve. Ošetrovateľský zbor. 2004; 17(3): 15–17. ISSN 1332-43.
- JOSHI, Vinay. Stres a zdraví. Praha: Portál 2007; 156 s. ISBN 978-80-7367-211-9.
- JUDIČÁKOVÁ, M., DYSKOVÁ, T., ŽEMLIČKOVÁ, T. Jedinečná úloha sestry v ošetrovateľskej starostlivosti. Preklenutím rozdielov zvyšujeme dostupnosť a rovnosť v starostlivosti pacienta/klienta. Prešov: PU FZO 2013; 67–76. ISBN 978-80-555-0736-1.
- KABÁTOVÁ, O., PUTEKOVÁ, S. Image sestry očami laickej verejnosti. Cesta k modernímu ošetrovatelství XIX. Zb. príspevkov 2017. 240 s.
- KAČMÁROVÁ, M. et al. Predictors of attitudes of nurses towards patient aggression. Ošetrovateľstvo: teória, výskum, vzdelávanie 2014; 4(1): 16–23.
- KAZEMI, A. et al. Caregiver burden and coping strategies in caregivers of older patients with stroke. BMC psychology 2021; 9(1): 51.

- KMONÍČKOVÁ, J., WÁGNEROVÁ, I. Mobbing a další druhy násilí na pracovišti. In *Psychologie v ekonomické praxi* 2005; 40 (3–4): 135–144.
- KOKORUDZ, M. Fyzická a psychická zátěž sester pracujících v intenzivní péči. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Lékařská fakulta, Katedra ošetrovatelství a porodní asistence 2020.
- KOMANOVÁ, M., NĚMCOVÁ, J. Imidž sestierskej profesie [online]. 2016; 2(6) [cit. 2024-09-09]. Dostupné na: <http://www.sksapa.sk/aktuality-a-oznamy/nazor-sestier-sebakoncepcia-a-imidz-sestierskej-profesie.html>
- KOPPOVÁ, P. Prevalencia mobbingu na vybraných pracoviskách SR. *Verejné zdravotníctvo* 2015; 11(1). ISSN 1337-1789.
- KOŽUCHOVÁ, M. Domáca ošetrovatelská starostlivosť. Martin: Osveta 2014. 378 s. ISBN 978-80-8063-414-8.
- KRATZ, H. Mobbing – jak ho rozpoznat a jak mu čelit. Praha: Management Press 2005; 131 s. ISBN 80-7261-127-5.
- KRKOŠOVÁ, E. Mobbing – technostres – workoholizmus. *Revue medicíny v praxi* 2004; 2(5): 5–40. ISSN 1336-202X.
- KŘEPELKOVÁ, G. Syndrom vyhoření u všeobecných sester pečujících o pacienty s Alzheimerovou demencí. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, Fakulta zdravotnických věd 2014.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*. 3. vydání. Praha: Portál 2010. 279 s. ISBN 978-80-7367-568.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Sestra a stres: Příručka pro duševní pohodu*. Praha: Grada Publishing 2010. 119 s. ISBN 978-80-247-3149-0.
- KŘIVOHLAVÝ, J., PEČENKOVÁ, J. *Duševní hygiena zdravotní sestry*. Praha: Grada Publishing 2004. 134 s. ISBN 80-247-0784-5.
- KURUCOVÁ, R. Vybrané kapitoly z primárnej ošetrovateľskej starostlivosti, Martin: Ústav ošetrovatelstva JLF UK 2021. 234 s. ISBN 978-80-8187-101-6.
- KURUCOVÁ, R. *Zátěž pečovatele*. Praha: Grada Publishing 2016. 112 s. ISBN 978-80-247-5707-0.
- LAAL, M., ALIRAMAIE, N. Nursing and coping with stress. *International Journal of Collaborative Research on Internal Medicine & Public Health* 2010; 2(5): 168–181.
- LEPIEŠOVÁ, M., NEMČEKOVÁ, M. Násilie a agresia voči sestrám pri výkone povolania. *Sociológia* 2013; 45(2): 172–194.
- LEPIEŠOVÁ, M. et al. Experience of nurses with in-patient aggression in the Slovak Republic. *Central European Journal of Nursing and Midwifery* 2015; 6(3): 306–312. ISSN 2336-3517.
- LEPIEŠOVÁ, M. et al. The factors affecting patient aggression scale Psychometric testing of a new tool. *Central European Journal of Nursing and Midwifery* 2021; 12(2): 342–352.
- LEPIEŠOVÁ, M. Závažnosť primárnych opatrovateľov v domácom prostredí – vybrané aspekty. Martin: Ústav ošetrovatelstva JLF UK 2015.
- LEYMANN, H. The content and development of mobbing at work. *European Journal of Work and Organizational Psychology* 1996; 5(2): 165–184. Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/13594329608414853>
- LICHNER, V., LOVAŠ, L. Model of the Self-care Strategies Among Slovak Helping Professionals – Qualitative Analysis of Performed Self-care Activities. In *Humanities and Social Sciences* 2016; 5(1): 107–112. ISSN 2165-6258.
- LICHNER, V., LOVAŠ, L., HALACHOVÁ, M. The concept of Self-Care, Work Engagement and Burnout Syndrome among Slovak Social Workers. In *Sociální práce/Sociálna práca* 2018; 4(18): 62–76. ISSN 1213-6240.
- LONGAUEROVÁ, A. *Psychológia v profesionálnej činnosti zdravotníckeho záchranára*. Prešov: UP Fakulta zdravotníckych odborov 2015. 247 s. ISBN 978-80-555-1256-3.
- LOVAŠ, L., HRICOVÁ, M. Sebaregulácia a vykonávané aktivity v oblasti starostlivosti o seba. *Človek a spoločnosť* 2015; 26–32. ISSN 1335-3608.
- LOVAŠOVÁ, S. Koncept starostlivosti o seba z pohľadu sociálnej práce. *Grant journal* ISSN 1805-062X, 1805-0638, ETTN 072-11-00002-09-4. [online] [2021-09-26]. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/351064920_Koncept_starostlivosti_o_seba_z_pohladu_socialnej_prace
- LOVAŠOVÁ, S. Sociálna práca s agresívnym klientom. Aplikovaná sociálna práca – od teórie k praxi. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika 2015; 91–110. ISBN 978-8081-52-333-5.
- LUKÁČOVÁ, L., ŽIAKOVÁ, E. Rizikové a preventívne faktory syndrómu vyhorenia v pomáhajúcich profesiách. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika 2018. ISBN 978-80-8152-634-3
- LUKÁČOVÁ, L., ŽIAKOVÁ, E. Syndróm vyhorenia u sociálnych pracovníkov v zariadení sociálnych služieb s ľuďmi s mentálnym znevýhodnením na Slovensku. *Sociální práce* 2017; 17(5): 83–97. ISSN 1213-6204.
- LUKÁČOVÁ, L., ŽIAKOVÁ, E. Rizikové a preventívne faktory syndrómu vyhorenia v pomáhajúcich profesiách Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika 2018. ISBN 978-80-8152-634-3.
- MAFUMO, JL., TSHILILO, AR., LUHALIMA, TR. Facilitators of professional socialisation of learners in the clinical learning areas: A qualitative systematic review. *Curationis* 2022; 45(1): e1–e11. doi: 10.4102/curationis.v45i1.2172. PMID: 35261253; PMCID: MC8905489.

- MAGUROVÁ, D. et al. Násilie a agresia pri výkone povolania v zdravotníckych zariadeniach. *Praktický lékař* 2018; 98(1): 31–35.
- MAJVALDOVÁ, D. Psychická zátěž v profesi všeobecné sestry. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého 2017.
- MELLANOVÁ, A. Psychosociální problematika v ošetrovatelské profesi Praha: Grada Publishing 2017. 144 s. ISBN 978-80-247-5589-2.
- MESÁROŠOVÁ, M. Model starostlivosti o seba a negatívnych dôsledkov v pomáhajúcich profesiách. In Koverová, M., Mesárošová, M. (eds.) Pomáhajúce profesie a starostlivosť o seba z pohľadu psychológie sociálnej práce. Košice: Katedra psychológie FF UPJŠ 2018. ISBN 978-80-8152-606-0.
- MESÁROŠOVÁ, M., KÖVEROVÁ, M., RÁCZOVÁ, B., NEZKUSILOVÁ, J., LICHNER, V., LOVAŠ, L., LOVAŠOVÁ, S., HRICOVÁ M. Starostlivosť o seba a dôsledky vykonávania pomáhajúcich profesií. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika 2017. ISBN 978-80-8152-571-1.
- MIKULÁŠTÍK, M. Manažerská psychologie. 3. přepracované vydání. Praha: Grada Publishing 2015. ISBN 978-80-247-4221-2.
- MILLER, J. et al. Self care among healthcare social workers: An exploratory study. In *Social Work in Health Care* 2017; 56(10). ISSN 0098-1389.
- MLČÁK, Z., ZÁŠKODNÁ, H. Altruistická motivace, emocionální empatie a afiliace. *Acta facultatis philosophicae universitatis ostraviensis* 2006; 228(11): 47–46.
- MLČÁK, Z., ZÁŠKODNÁ, H. Analysis of relationships between prosocial tendencies, empathy and the five-factor personality model in students of helping professions *Studia psychologica* 2008; 50(2): 201–216. ISSN 0039-3320.
- MOJZEŠOVÁ, M., HEŘMANOVÁ, D. Interpersonálne vzťahy medzi zdravotníkmi v zdravotníckych zariadeniach. *Zdravotníctvo a sociálna práca (Bratislava)* 2010; 5(1–2): 8–11. ISSN 1336-9326.
- MOROVICSOVÁ, E. Mobbing – jeho vplyv na zdravie a možnosti prevencie. *Psychiatria pre prax* 2015; 16(3): 111–114.
- MRAVEC, B. Stres a adaptácia. Bratislava: SAP 2011. 332 s. ISBN 978-80-8095-067-5.
- NĚMCOVÁ, L. Mobbing ve zdravotnictví, hrozba moderní doby. Bakalářská práce. Plzeň: Západočeská univerzita, Fakulta zdravotnických studií 2015.
- NEMČEKOVÁ, M., ŠPIRUDOVÁ, L. Leiningerovej teória kultúrnej zhodnej a rozdielnej starostlivosti založená na rôznorodosti a univerzálnosti. Ošetrovatelské konceptuálne modely. Martin: Osveta 2007. ISBN 978-80-8063-247-2.
- NEMČÍKOVÁ, M., KATRENIÁKOVÁ, M., DOBRÍKOVÁ, P., NAGYOVÁ, I. Efektívne intervencie pre znižovanie záťaže neformálnych opatrovateľov osôb s demenciou pri Alzheimerovej chorobe. *Sociální práce* 2020; 122–140. ISSN 1213-6204.
- NEŠPOR, K. Duševní pružnost v každodenním životě. Praha: Portál 2015. ISBN 978-80-262-0778-8.
- NEŠPOR, K. Přirozené způsoby zvládnání stresu. Praha: Raabe 2019. ISBN 978-80-7496-443-5.
- NEŠPOR, K. Sebeovládání: stres, rizikové emoce a bažení lze zvládat! 2. vydání. Praha: Portál 2015. ISBN 978-80-262-0827-3.
- NEWELL, JM., NELSON-GARDELL, D. A Competency-Based Approach to Teaching Professional Self-Care: An Ethical Consideration for Social Work Educators. *Journal of Social Work Education* 2014; 50(3): 427–439. ISSN 0261-5479.
- NEZKUSILOVÁ, J., HRICOVÁ, M., MESÁROŠOVÁ, M. Miera starostlivosti o seba, vnímaného stresu a celkovej pracovnej spokojnosti, ako aj vzťahy medzi nimi u pomáhajúcich pracovníkov poskytujúcich sociálne služby. *Psychologie pro praxi* 2019; 54(1): 9–18. ISSN 1803-8670.
- OBROČNÍKOVÁ, A., MAJERNÍKOVÁ, L. Analýza pracovnej záťaže sestier. Prešov: PU 2018. ISBN 978-80-555-1975-3.
- OLŠOVSKÁ, A., ŠVEC, M. Šikanovanie v zdravotníctve – nový fenomén. *Právo a manažment v zdravotníctve* 2014; 5(3): 5–10.
- ONDREJKOVIČ, P. Násilie – spoločensky nežiaduci jav ako výzva pre sociálne profesie. In: Chytil O, Matulayová T. Výzvy pre sociálne profesie v modernej spoločnosti. Prešov: PU Filozofická fakulta 2011; 124–144.
- ONDRIOVÁ, I., CINOVÁ, J. Psychosociálne aspekty zdravotníckej praxe Prešov: PU 2020. s. 124. ISBN 978-80-555-2416-0.
- ONDRIOVÁ, I., CINOVÁ, J. Mobbing ako determinant sociálnej klímy v zdravotníckom prostredí. Prešov: PU 2018. 123 s. ISBN 978-80-555-2161-9.
- ONDRIOVÁ, I., CINOVÁ, J., FERTALOVÁ, T. et al. Vybrané kapitoly zo zdravotníckej etiky. Prešov: PU 2015. 192 s. ISBN 978-80-555-1507-6.
- PAULÍK, K. Psychologie lidské odolnosti. Praha: Grada Publishing 2010. ISBN 978-80-247-2959-6.
- PEKARA, J. Fenomén násilí ve zdravotnictví. *Interní Med* 2017; 19(5): 227.
- PEKARA, J., TREŠLOVÁ, M. Fenomén násilí v ošetrovatelství. Ošetrovatelstvo medzi teóriou a praxou: *Pielęgniarnictwo między teorią a praktyką*. Bratislava: Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek 2011; 116–122.
- PEŠEK, R., PRAŠKO, J. Syndrom vyhoření: jak se prací a pomáháním druhým nezničit : pohledem kognitivně behaviorální terapie. Praha: Pasparta 2016. ISBN 978-80-88163-00-8.

- PETLÁK, E., BARANOVSKÁ, A. *Stres v práci učiteľa a syndróm vyhorenia*. Bratislava: Wolters Kluwer 2016, 201 s. ISBN 978-80-8168-450-0.
- PICH, J., HAZELTON, M., KABLE, A. Violent behaviour from young adults and the parents of paediatric patients in the emergency department. *Int Emerg Nurs*. 2013; 21(3): 157–162. doi: 10.1016/j.ienj.2012.08.007 [Epub 2012 Oct 12]. PMID: 23063841.
- PLEVOVÁ, I. a kol. *Management v ošetrovateľstve*. Praha: Grada Publishing 2012. 234 s. ISBN 978-80-247-3871-0.
- POKORNÁ, A., SCHNEIDEROVÁ, M. Mobbing – zásadní problém pracovních týmů pečujících? *Ošetrovateľská péče* 2011; 3: 6–9. ISSN 1213-2330.
- PREVITALI, F., SPEDALE, S. Doing age in the workplace: Exploring age categorisation in performance appraisal. *J Aging Stud*. 2021; 59: 100981. doi: 10.1016/j.jaging.2021.100981 [Epub 2021 Oct 28]. PMID: 34794725.
- PRICE, SL. Becoming a nurse: a meta-study of early professional socialization and career choice in nursing. *J Adv Nurs*. 2009; 65(1): 11–19. doi: 10.1111/j.1365-2648.2008.04839.x. PMID: 19120580.
- RÁCZOVÁ, B., VASKOVÁ, K. Vykonávanie aktivít v oblasti starostlivosti o seba v priebehu života. *Psychologie a její kontexty* 2015; (1): 63–78. ISSN 1803-9278.
- RANDLE, J. Bullying in the nursing profession. *J Adv Nurs*. 2003; 43(4): 395–401. doi: 10.1046/j.1365-2648.2003.02728.x. PMID: 12887358.
- REPKOVÁ, K. Dlhodobá starostlivosť o starších ľudí na Slovensku a v Európe (1). Bratislava: IVPR 2010. 326 s. ISBN 978-80-7138-130-3.
- RICHARDS, KC., MUSE-BIKE, JL., CAMPENNI, EC. Self-care and Well-being in Mental Health Professionals: The Mediating Effects of Self-awareness. *Mindfulness Journal of Mental Health Counseling* 2010; 32(3): 247–264.
- ROSS, A., YANG, L., WEHRLLEN, L., PEREZ, A., FARMER, N., BEVANS, M. Nurses and health-promoting self-care: Do we practice what we preach? *J Nurs Manag*. 2019; 27(3): 599–608. doi: 10.1111/jonm.12718 [Epub 2018 Oct 31]. PMID: 30223297; PMCID: PMC642111.
- ROSS, A., TOUCHTON-LEONARD, K., PEREZ, A., WEHRLLEN, L., KAZMI, N., GIBBONS S. Factors That Influence Health-Promoting Self-care in Registered Nurses: Barriers and Facilitators. *ANS Adv Nurs Sci*. 2019; 42(4): 358–373. doi: 10.1097/ANS.0000000000000274. PMID: 31299691; PMCID: PMC6832775.
- RYBÁROVÁ, L., ŠTEFANÍKOVÁ, A. Hodnotenie psychickej záťaže sestier. *Medicínsko-ošetrovateľské listy Šariša*. Prešov: PU Fakulta zdravotníckych odborov 2016; 180–190. ISBN 978-80-555-1666-0.
- SEGAL, J. et al. Stress in the Workplace. How to Deal with Job and Workplace Stress. Dostupné na: <https://www.helpguide.org/articles/stress/stress-at-work.htm?pdf=true> [accessed 25.03.2017].
- SHANNON, PJ. et al. Developing Self-Care Practices in a Trauma Treatment Course. *Journal of Social Work Education* 2014; 50(3): 440–453. ISSN 0261-5479.
- SHAPIRO, MK. Feeling Well. *Am J Nurs*. 2021; 121(11): 37. doi: 10.1097/01.NAJ.0000799004.46667.a7. PMID: 37718746.
- SCHABLON, A. et al. Prevalence and Consequences of Aggression and Violence towards Nursing and Care Staff in Germany – A Survey. *Int J Environ Res Public Health* 2018; 15; 15(6): 1274. doi: 10.3390/ijerph15061274. PMID: 29914142; PMCID: PMC6025092.
- SCHMIDBAUER, W. *Syndrom pomocníka*. Praha: Portál 2008. 237 s. ISBN 978-80-7367-369-7.
- SLEZÁKOVÁ, Z. a kol. *Ošetrovateľstvo a legislatíva v praxi: vysokoškolská učebnica pre študentov ošetrovateľstva a sestry v ošetrovateľskej praxi na rôznych stupňoch riadenia*. Martin: Osveta 2020. 229 s. ISBN 978-80-8063-492-6.
- SPECTOR, PE., ZHOU ZE., CHE, X. Nurse exposure to physical and nonphysical violence, bullying, and sexual harassment: a quantitative review. *Int J Nurs Stud*. 2014; 51(1): 72–84. doi: 10.1016/j.ijnurstu.2013.01.010 [Epub 2013 Feb 19]. PMID: 23433725.
- STEHLÍKOVÁ, J. *Rozvíjanie empatie v pomáhajúcich profesiách*. Banská Bystrica: Belianum, Univerzita Mateja Bela, Pedagogická fakulta 2016. 142 s. ISBN 978-8055-711-40-9.
- STEVANIN, S., PALESE, A., BRESSAN, V., VEHVILAINEN-JULKUNEN, K., KvVIST, T. Workplace-related generational characteristics of nurses: A mixed-method systematic review. *J Adv Nurs*. 2018; 74(6): 1245–1263. doi: 10.1111/jan.13538 [Epub 2018 Feb 28]. PMID: 29424038.
- STUHLÍKOVÁ, K., PADYŠÁKOVÁ, H. Fyzická a psychická záťaž sestier. *Ošetrovateľský obzor: vedecký odborný časopis Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave* 2018; 15(3–4): 45–48. ISSN 1336-5606.
- SVOBODOVÁ, L. *Nenechte se šikanovat kolegou. Mobbing – skrytá hrozba*. Praha: Grada Publishing 2008. ISBN 978-80-247-2474-4.
- SVOBODOVÁ, L. *Mobbing – nebezpečný fenomén naší doby*. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce 2007. ISBN 978-80-86973-66-1.
- SÝKOROVÁ, A. Mobbing – psychické týraní v zaměstnání. *Bulletin Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče České republiky* 2004; 2: 24–25.
- ŠANTOVÁ, T. et al. *Prevenia psychickej záťaže pomáhajúcich profesií*. *Grant Journal* 2016; 7(2). ISSN 1805-062X, 1805-0638.

- ŠEBLOVÁ, J. Zátěž a stres pracovníků záchranné služby s potenciálním vyústěním v burnout syndrom – možnosti včasné diagnózy, terapie a prevence. Dizertační práce (vedoucí Vladimír Kebza). Praha: Univerzita Karlova, 3. lékařská fakulta 2007.
- ŠÍPOŠOVÁ, I. Šikanovanie na pracovisku je čoraz častejšie. *Vychovávateľ* 2007; 15(5): 8–10. ISSN 0139-6919.
- ŠKRLA, P., ŠKRLOVÁ, M. Kreativní ošetrovateľský management. Praha: Advent – Orion 2003. 354 s. ISBN 80-7172-841-1.
- ŠPAŇHEL, J., ŠIŇANSKÁ, K., ŠANDLOVÁ, V. Vyrovnávanie sa so stresom a záťažovými situáciami terénnymi sociálnymi pracovníkmi. *Grant Journal* 2013; 2(1): 41–44. ISSN 1805-0638.
- ŠTOROVÁ, I., FUKAN, J. Zaměstnanec a věk. Informačná brožúra. Praha: ASO ČR 2012. ISBN 978-80-87137-35-2.
- TEIXEIRA, H., LALLOO, R., EVANS, J.L., FUSS, J., PACHANA, N.A., BURTON, N.W. Sources of occupational stress amongst dentistry academics. *Eur J Dent Educ.* 2023; 27(3): 527–534. doi: 10.1111/eje.12837 [Epub 2022 Aug 4]. PMID: 35869687.
- TOMAGOVÁ, M. et al. Nurses' experience and attitudes towards inpatient aggression on psychiatric wards. *Central European Journal of Nursing and Midwifery* 2016; 7(3): 462–469.
- TOMANOVÁ, S. Mobbing na pracovisku. Bakalárska práca. Olomouc: Univerzita Palackého, Katedra sociologie a andragogiky 2011.
- TRNOVSKÁ, S. Mobbing – staronový fenomén v našich pracovných vzťahoch? *Urgentná medicína* 2011; 4: 31–34. ISSN 1212-1924.
- VÁGNEROVÁ, M. Psychologie osobnosti. Praha: Karolinum 2010. 478 s. ISBN 978-802-4618-326.
- VARGOVÁ, M. Psychický teror na pracovisku – mobbing. *Bezpečná práca* 2003; 31(2): 9–14. ISSN 0322-8347.
- VENGLÁŘOVÁ, M. a kol. Sestry v nouzi: Syndrom vyhoření, mobbing, bossing. Praha: Grada Publishing 2011. ISBN 978-80-247-3174-2.
- VEVERA, J., ČERNÝ, M. Zvládání agitovanosti a násilného chování. *Psychiatria pre prax* 2011; 12(2): 58–60. ISSN 1335-9584.
- VÉVODA, J. et al. Motivace sester a pracovní spokojenost ve zdravotnictví. Praha: Grada Publishing 2013. 159 s. ISBN 978-80-247-4732-3.
- VIOTTINI, E. et al. Determinants of aggression against all health care workers in a large-sized university hospital. *BMC Health Serv Res.* 2020; 20(1): 215. doi: 10.1186/s12913-020-05084-x. PMID: 32178674; PMCID: PMC7077118.
- Vyhláška MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.
- VYKOPALOVÁ, H. Sociálně patologické jevy v současné společnosti. Olomouc: Univerzita Palackého 2001. ISBN 80-244-0337-4.
- WAGNEROVÁ, I. Psychologie práce a organizace. Praha: Grada Publishing 2011. ISBN 978-80-247-3701-0.
- WOOLFOVÁ, K., CHALOUPKA, J. Mobbing – významný negativní psychosociální faktor pracovního prostředí. *Pracovní lékařství* 2009; 61(2): 58 s.. ISSN 0032-6291.
- YILDIRIM, A. a kol. Mobbing in the workplace by peers and managers: mobbing experienced by nurses working in healthcare facilities in Turkey and its effect on nurses. In *J Clin Nurs.* 2007; 16(8): 1444–1453.
- ZACHAROVÁ, E., HERMANOVÁ, M., ŠRAMKOVÁ, J. Zdravotnická psychologie: Teorie a praktická cvičení. Praha: Grada Publishing 2007. 232 s. ISBN 978-80-247-2068-5.
- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).
- ZÁLEŠÁKOVÁ, J., BUŽGOVÁ, R. Psychická zátěž sester pečujících o onkologicky nemocné. *Pracovní lékařství* 2011; 63(3–4): 113–118. ISSN 1805-4536.
- ZENG, D. et al. Impact of Intrinsic and Extrinsic Motivation on Work Engagement: A Cross-Sectional Study of Nurses Working in Long-Term Care Facilities. *Int J Environ Res Public Health* 2022; 19(3): 1284. doi: 10.3390/ijerph19031284
- ZHANG, M., YANG, R., WANG, W., GILLESPIE, J., CLARKE, S., YAN, F. Job satisfaction of urban community health workers after the 2009 health care reform in China: a systematic review. *Int J Qual Health Care* 2016; 28(1): 14–21. doi: 10.1093/intqhc/mzv111 [Epub 2015 Dec 17]. PMID: 26678804.
- ZVALOVÁ, D., MIKLOVIČOVÁ, E., PUŠKÁROVÁ, R. Niektoré aspekty sesterského povolania. *Sestra a lekár v praxi: časopis pre sestry, lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov.* Bratislava: Sanoma Magazines Slovakia 2007; 6(9–10): 6–8. ISSN 1335-9444.
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. Profesionalizmus a etika v ošetrovateľstve. Bratislava: Univerzita Komenského 2023. 196 s. ISBN 978-80-8187.